

ใหญ่ ตั้งนายสมยาเป็นขุนประกาศรณพัตน์ตำแหน่ง
ผู้ช่วยพระคลังบริเวณแขวง๗หัวเมืองกับขุนวิเชียรพจน
กิจพนักงานเก็บเงินพระคลังบริเวณแขวง ๗ หัวเมือง
เป็นขุนประหยัดชนพิชถือศักดินา ๕๐๐ รับราชการ
สนองพระเดชพระคุณต่อไปตามตำแหน่ง กระทรวง
พระคลังมหาสมบัติ ได้ออกประทวนตราพระสุริยมณ
ฑลใหญ่ตั้งไปตามกระแสพระบรมราชโองการแล้ว

พระราชพิธีมหามงคลการโสกันต์

และพระราชทานพระสุพรรณบัตรเฉลิมพระนาม
สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก

ด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุช
ธราดิลก มีพระชนม์พรรษาทรงพระเจริญมาครบ
กำหนดที่จะโสกันต์ และทรงรับพระสุพรรณบัตร
เฉลิมพระนามตามพระราชประเพณีในรัตนโกสินทร
ศก ๑๒๓ นี้ได้ ไทรมีชื่อทั้งปวงจึงได้คำนวณพระ
ฤกษ์ฤกษ์ฤกษ์ไว้ถวาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงานตั้งการ
พระราชพิธีนี้ณพระที่นั่งสุทไธสวรรยปราสาท

เจ้าพนักงานได้จัดตั้งพระแท่นตั้งขึ้นที่ระหว่าง
พระที่นั่งสุทไธสวรรยปราสาทว่าแคว้นตกเฉียงใต้ ฤๅ
หน้าเขาไกรลาสคีดานั้น มีฐานสามชั้น ๓ บนพื้น
เดิมพระแก้ว ตั้งพระแท่นตั้ง เบื้องบนเพดานมี
เบญจปดด้วงครุฑครุฑและมีเครื่องสูงกำกับตลอด
ชั้น ๓ ชั้น ๓ มีเครื่องสูงทองแผ่นดัดปักโดยรอบ ระ
หว่างเครื่องสูงตั้งกระถางต้นไม้และโคมไฟ ด้าน
หน้า คือ ข้างทิศตะวันตก แห่งหนึ่ง และด้านใต้ อีกแห่ง
หนึ่ง มีศาลทเวศวางข้างละ ๓ ศาล

ส่วนที่เข้ไกรลาสคีดานั้น ก็ตั้งพระมณฑป

ประดิษฐานเทวรูป และมีพระแท่นตั้งอีกแห่งหนึ่ง
หน้าพระแท่นตั้งมีเครื่องทรงนมัสการ และมีรูปสัตว์
บกสัตว์น้ำและโคมไฟต่าง ๆ ที่ด้านเหนือหน้าพระ
ที่นั่งสุทไธสวรรยปราสาท ตั้งรับสำหรับพักข้าราชการ

ส่วนในพระที่นั่งสุทไธสวรรยปราสาทมุขด้านขว
ออก ตั้งพระแท่นมณฑล ภายในพระแท่นมณฑล
ตั้งมีที่หมู่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ พระพุท
บุศย์รัตน พระไชยวัฒน์ประจำรัชกาลทั้ง ๕ และ
พระพุทธรูปที่สำคัญองค์อื่น ๆ อีก และมีพระแสง
และพระเศวตต่าง ๆ เป็นคันทามธรรมนิยม ข้างพระ
แท่นมณฑลเบื้องขวาหรือที่ด้านเหนือตั้งโต๊ะจีนเครื่อง
หยกขาว ประดิษฐานพระนิรันตราย เมืองซ้าย
หรือด้านใต้ตั้งโต๊ะจีนเครื่องหยกเขียว ประดิษฐาน
พระสยามเทวาธิราช ต่อหน้าพระแท่นมณฑลออก
มา ตั้งเครื่องนมัสการพระแท่นทรงกราบ ต่อพระ
แท่นทรงกราบออกมาตั้งที่สำหรับสมเด็จพระเจ้าลูก
ยาเธอประทับ ทรงดัดบัพระสงฆ์เจริญพระพุทธรูป
และมีเครื่องนมัสการสำหรับพระองค์ด้วย ตามผนัง
มุขด้านออกด้านเหนือต่อโต๊ะพระนิรันตราย ออกไป
จนมุขเหนือตั้งอาสน์สงฆ์ ด้านใต้ตรงหน้าโต๊ะพระ
สยามเทวาธิราช ตั้งพระราชบัลลังก์และที่สำหรับสมเด็จพระ
เจ้าลูกยาเธอ พระเจ้าลูกเธอประทับ ทางมุข
ด้านตกตั้งเตียงสำหรับพระสงฆ์ ราชาคณะสดุดภาณ
วาร์ และมีเตียงสำหรับพระนั่งปรกตั้งอยู่ ข้างผนัง
ด้านเหนือ ที่หน้าเตียงพระสดุดภาณวาร์ตั้งตู้เทียน
ไชย ระหว่างพระแท่นมณฑลและตู้เทียนไชยกับเตียง
พระสดุดภาณวาร์ มีสายสัญญาณเป็นสะพานโยงตลอด
ถึงกัน ตามผนังด้านเหนือด้านใต้ตั้งอาสน์สงฆ์อีก
แห่งหนึ่งเหมือนกัน ทางมุขเหนือต่อหน้าอาสน์สงฆ์

ตั้งพระราช มัตถก ที่พระบรมวงษานุวงศ์ข้าราชการ
ทางมุขไต่ภายใน พระธาก ตั้งที่พระบรม วงษานุวงศ์
ข้าราชการฝ่ายในเฝ้าทอดของชุดพระบาทพร้อมเสด็จ

วันที่ ๑๔ มกราคม เป็นวันกำหนดตั้ง น้าวงซ้าย
เริ่มการพระราชพิธีมหามงคลการโสกันต์ เวลาบ่าย
เจ้าพนักงาน กรมพระ ฮาดทิษณ์ ได้เชิญ พาน พระสุ
พรรณบัตร ใบกำกับ และคำประ กาศเฉลิม พระ นาม
พร้อมด้วยเครื่องราช อิศริยาภรณ์ มหาจักร กรับรม
ราชวงษ์ ที่กระทรวงพระกรรณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน
แก่สมเด็จพระเจ้าอุฎยาเธอ นั้น ไปตั้งเข้าพระราชพิธี
ที่พระแท่นมณฑลพร้อมเสด็จ ครั้นเวลาจวนค่ำ พระ
สงฆ์ต่างส่งมณะศักดิ์ สมเด็จพระราชาคณะ พระราชา
คณะผู้ใหญ่ที่จะสวดไทย ๒๐ สวดรามัญ ๔ รูป
รวม ๒๔ รูป มีพระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นวชิร
ญาณวโรรสเปนประธาน ได้เข้าไปนั่งที่อาสน์สงฆ์
พร้อมกันรอกอยเสด็จออกอยู่ ส่วนขี้พ้อพราหมณ์
นั้นได้ ตั้งการพระราช พิธีเนหะเวทวิทยา ตามธรรมเนียม

ครั้นเวลา ๒ ทุ่มเศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัว ทรงเครื่องเครื่องยศทหาร ทรงประดับเครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์และเหรียญ เสด็จออกถนนพระที่
นั่งตุลิตมหาปราสาท เจ้าพนักงานประ โคมแตรสังข์
พิณพาทย์ตามธรรมเนียมอย่างพระเช้านั่งที่ พระบาท
สมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว ทรงจุด เทียน เครื่อง นมัสการ
แล้ว พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นวชิรญาณ
วโรรสถวายศีล ทรงศีลแล้ว พระสงฆ์เจริญพระ
พุทธมนต์สวดมนต์ทั้งไทยและรามัญ ไหรบูชาทอ
คาทั้ง ๕ คำดังนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ประทับท รงศกับพระสงฆ์ เจริญพระพุทธมนต์ ณพระ

ราชบัลลังก์อยู่ ประมาณครึ่งหนึ่งแล้ว เสด็จประทับ
มีพระราชดำรัส กับพระบรม วงษานุวงศ์ ข้าราชการ
และได้ทรงพระกรรณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานสัญญา
บัตรและเครื่องราชอิสริยาภรณ์แก่ข้าราชการ เมื่อ
พระสงฆ์สวดมนต์จวนจะจบ พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวเสด็จ ประทับ ณพระราช มัตถก ตาม เดิม
พระสงฆ์สวดมนต์จบแล้ว พระเจ้าน้องยาเธอถวาย
ฮติเรก สมเด็จพระวันรัตถวายพระพรดา พระ
สงฆ์กลับมีประ โคมตามเคย พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นเวลายามเศษ

วันที่ ๑๕ มกราคม เวลาเช้า พระสงฆ์ที่เจริญ
พระพุทธมนต์เมื่อวานนี้ ๒๔ รูป และพระสงฆ์ที่เจริญ
พระพุทธมนต์ต่อไปอีก ๑๖ รูป รวม ๔๐ รูป ได้
เข้าไปพร้อมกันในพระที่นั่งนั้นแล้ว พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว เสด็จออก ทรงจุด เทียนนมัสการ และ
ทรงศีลแล้ว ครั้นเวลาเช้า ๑ โมงกับ ๕๒ นาที ซึ่ง
เป็นเวลาระหว่างพระฤกษ์ ทรงจุดเทียนทองซึ่งเป็น
เทียน ชนวนถวายพระเจ้าน้อง ยาเธอ กรมหมื่น
วชิรญาณวโรรสฯ ทรงจุดเทียนไชย พระสงฆ์
๕๘ รูปสวดคาถาจุดเทียนไชย พราหมณ์มเฝ้าสังข์
เจ้าพนักงานแกลงไม้บันเจาะว่ชาวประ โคมฯ แตร
สังข์ของไชยพิณพาทย์ พระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัว ทรงจุด เทียน ที่โต๊ะ พระ นิรันตรายและที่โต๊ะ
พระสยาม เทวาริราช แล้ว ทรงประ เคนอาหาร
บิณฑบาตแก่พระ เจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นวชิร
ญาณวโรรสเปนต้น และโปรดเกล้าฯ ให้พระบรม
วงษานุวงศ์ข้าราชการ ประเคนจะปฏิบัติพระสงฆ์ต่อ
ไป พระสงฆ์มีพระราชทานฉันแล้ว โปรดเกล้าฯ
ให้สมเด็จพระ เจ้าอุฎยาเธอ พระองค์ที่จะโสกันต์

ทรงประเคนไตรเพท พระสยามโหมตเทศแก่พระสงฆ์ทั้ง ๖๐ รูปนั้น แล้วพระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวาย อติเรก ถวายพระพรตา พระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัว ทรงจุด เทียนเครื่องกระษัตริย์ที่เคียงพระสวด ภาณวาร พระสงฆ์ราชาคณะ ๔ รูปที่รับพระราช ทวณันขึ้นเคียงสวดภาณวาร และมีพระราชาคณะ ผู้ใหญ่หนึ่งรูปหนึ่งปรกด้วย แล้วจะได้ผลัดเปลี่ยนกัน สวดและนั่งปรกต่อไปกว่าจะดับเทียนไข พระบาท สมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว ประทับทรง สดับพระสงฆ์สวด ภาณวารประมาณครึ่งหนึ่งแล้ว เสด็จขึ้นเวลาเช้า ๓ โมงเศษ

ครั้นเวลาบ่ายค่ำเศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องจอมพลทหารบก ทรงประทับเครื่องราช อิศริยาภรณ์มหาสุรภรณ์ เสด็จออกถนนพระที่นั่งตุ ลีศมทาสปราสาท เจ้าพนักงานประโคมแตรสังข์พิณ พาทย์ พระบรมวงษานุวงษ์ข้าราชการ แต่งเต็ม ยศเผ้าทูตของชุดพระบาทพร้อมกัน แล้วโปรด เกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าดุขยาเธอ ทรงเครื่องอย่าง ชักดิยราชกุมารถว้นด้วยสุวรรณรัตนอันวิจิตร งดงามเสด็จออกโดยทางข้างใน โปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงเทวะวงษ์วโรประ การทรงรับ พระกรออกมาจากพระฉาก ประทับ ยิงที่ ตำหรับ ทรงสดับ พระสงฆ์เจริญพระ พุท มนต์ มีนางกุมารีทั้ง ๒ อยู่งานพิธีนี้ถวายด้วย พระบาทสม เด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงจุดเทียนเครื่องนมัสการทรงศีล สมเด็จพระเจ้าดุขยาเธอทรงจุดเทียนเครื่องนมัสการ สำหรับพระองค์ พระสงฆ์ถวายศีลแล้ว โปรด เกล้าฯ ให้พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงเทวะวงษ์ วโรปการ ทรง สวม มงคด ถวายสมเด็จพระ เจ้า

ดุขยาเธอ พระสงฆ์เจริญพระพุทธรูปบูชา เทวดาเหมือนวันก่อนและต่อไปทุก ๆ วัน จนกว่า จะได้นี้คืน แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรง จุดเทียนที่พระแท่นมณฑลเป็นต้นแล้ว โปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าดุขยาเธอ เจ้าฟ้าประชาธิปกศักดิ เดชน์ เสด็จไปทรงจุดเทียนที่เขากไรภาคศิลา พระ บาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว เสด็จประทับตรัสกับพระ บรมวงษานุวงษ์ข้าราชการ แล้วทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ พระราชทานสัญญาบัตรขุนนางแก่ข้าราชการ เมื่อพระสงฆ์เจริญพระพุทธรูปแล้วจะจบ พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว เสด็จประทับ ณ พระ ราชบัลลังก์ตามเดิม พระสงฆ์เจริญพระพุทธรูปแล้ว จบแล้ว โปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าน้องยาเธอที่ออก พระนามมาเวลานั้น ทรงรับพระกรสมเด็จพระเจ้า ดุขยาเธอไปส่งที่พระฉาก พระเจ้าน้องยาเธอ กรม หมันวชิรญาณวโรรสถวายอติเรก สมเด็จพระ รัตนฤดีถวายพระพรตา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จขึ้นเวลาทุ่มเศษ

วันที่ ๒๖ ที่ ๒๗ มกราคม เพลาเช้าและเพน โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงานจัดอาหารบิณฑบาต ถวายพระสงฆ์ที่นั่งปรกและสวดภาณวารเวลาจะสรุปร ับพระราทานนั้น

วันที่ ๒๘ มกราคม เพลาทุ่มเศษ พระบาท สมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว ทรงเครื่อง จอมพล ทหารบก ทรงประทับเครื่องราช อิศริ ยาภรณ์มหาสุร ภรณ์ เสด็จออก โปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าดุขยา เธอเสด็จออกทรงสดับพระสงฆ์ เจริญ พระ พุทธรูปเหมือนวันก่อน ทรงจุดเทียนเครื่องนมัสการทรง ศีลแล้ว พระสงฆ์เจริญพระพุทธรูปบูชา พระบาท

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จประทับมีพระราชดำรัสกับ พระบรมวงษานุวงศ์ข้าราชการ และโปรดเกล้าฯ พระราชทานสัญญาบัตรฝ่ายทหารและพลเรือน และ เครื่องราชอิสริยาภรณ์แก่พระบรมวงษานุวงศ์ข้าราชการแล้ว พระองค์เจริญพระพุทธรูป พระเจ้าน้องยาเธอ ทรงรับ พระกรั ดมเด็จพระเจ้าอุฎยาเธอ ไปส่งที่พระฉาก พระสงฆ์ถวายอภิเษก ถวายพระพรดา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นเพลา เกือบ ๒ ทุ่ม

วันที่ ๒๗ มกราคม เพลาทุ่มเศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่อง และ ทรงประทับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ปฐมจุลจอมเกล้าเสด็จออก โปรดเกล้าฯ ให้เชิญเสด็จสมเด็จพระเจ้าอุฎยาเธอ เสด็จออกทรงฟังพระสงฆ์เจริญพระพุทธรูปอย่างวันก่อน ๆ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานสัญญาบัตรฝ่ายทหาร และเครื่องราชอิสริยาภรณ์แก่พระบรมวงษานุวงศ์ข้าราชการแล้ว พระองค์เจริญพระพุทธรูป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นเพลา ๒ ทุ่มเศษ

วันที่ ๒๘ มกราคม เป็นวันกำหนดที่จะได้กัณฑ์ เวลาเช้า พระสงฆ์ ๑๐ รูป ที่เจริญพระพุทธรูป เมื่อวันก่อน ๆ ได้เข้าไปนั่งที่พร้อมกันแล้ว ครั้นจนเวลาพระฤกษ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องอย่างเต็มยศ ทหารมหาดเล็ก ทรงประทับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ นพรัตน์ ราชวราภรณ์ เสด็จออก พระบรมวงษานุวงศ์ข้าราชการแต่งเต็มยศใหญ่เฝ้าทอดองค์พระบาทพร้อมกัน ทรงจุดเทียน เครื่องนมัสการ พระสงฆ์ถวายพรพระ และ

โปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าอุฎยาเธอ ทรงเครื่องเสด็จออกมาประทับยังที่ ๆ ทรงฟังสด พระพุทธรูป เจ้าพนักงานกรมพระภูษามาตา แบ่งพระโมถ์ออกเป็นเบญจภาคินแล้ว เวลาเช้า ๓ โมง ๓๓ นาที เป็นเวลาระหว่างพระฤกษ์ ในระยถวายพรพระที่จะถึงขมัยมงคลคาถา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงหันหน้าพระมหาดังซ้าย ทรงจรดพระกรรบิดกรรไกรได้กัณฑ์สมเด็จพระเจ้าอุฎยาเธอ พระสงฆ์สดกถวายไชยมงคลคาถา พราหมณ์เป่าสังข์ เจ้าพนักงาน แก้วไม้บัน เทาะแก้ว และประโคนแตร ดั่งซ้องไชยพิณพาทย์มโหรี แล้วโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมพระภาณุพันธุวงศ์วรเดช และพระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงนครสวรรค์ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงเทเวศร์วัชรปรีการ พระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนนริศรานุวัดติวงศ์ ทรงจรด พระกรรไกรได้กัณฑ์สมเด็จพระเจ้าอุฎยาเธอเสร็จแล้ว เจ้าพนักงานเจริญพระเกษาต่อไปจนเสร็จ แล้วพระเจ้าน้องยาเธอทรงรับพระกรไปส่งที่พระฉาก ทำนองข้างในรับพระกรต่อไปส่งที่พระทวารด้านตวันตก แล้วพระเจ้าน้องยาเธอ กรมขุนพิทยลาภพฤฒิธาดา ทรงรับพระกรไปประทับบนพระแท่นตรงที่เข่าไกรลาสคิลา ในเวลานั้นพระบรมวงษานุวงศ์ ข้าราชการได้บระเคนอาหารบิณฑบาต พระสงฆ์ ๑๐ รูปรับพระราชทานฉัน เจ้าพนักงานได้ ไขน้ำให้ออกจากปากสัตว์ที่กล่าวแล้ว ข้าง คำนั้น ทรง สมเด็จพระเจ้าอุฎยาเธอ พราหมณ์เป่าสังข์เจ้าพนักงานแก้วไม้บัน เทาะแก้ว และประโคนแตรดั่งซ้องไชยพิณพาทย์มโหรีเหมือนเมื่อเวลาได้กัณฑ์นั้น เสร็จตรงที่เข่าไกรลาสแล้ว สม

เด็จพระเจ้าตุยกยาเซอเสด็จขึ้นประทับบนพระแท่นสูง
 อีกแห่งหนึ่งซึ่งได้กล่าวแล้วข้างต้นนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรง
 หลังน้ำพระพุทธรูปในพระมหาสังข์และในพระเศวตจำนง พระราชทานสมเด็จพระ
 เจ้าตุยกยาเซอ แล้วโปรดเกล้าฯ ให้พระบรมวงษานุกรมข้าราชการฝ่ายหน้าฝ่ายในชั้นผู้ใหญ่ มีสมเด็จพระ
 พระบรมราชินีนาถ และ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเป็นต้น ทรงหลังน้ำและถวายน้ำพระพุทธรูป
 แก่สมเด็จพระเจ้าตุยกยาเซอเสด็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ ออก พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท
 พระสงฆ์ ๖๐ รูปรับพระราชทานฉันแล้ว สมเด็จพระวันรัตเทียบไชย พระสงฆ์ ๕๘ รูปสวด
 คาถาเทียบไชย แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเครื่อง
 ราชพิธีวิสาขมาสมาจักรกับบรมราชวงษ์แก่พระเจ้าตุยกยาเซอซึ่ง จะได้นำ พระนาม ดังต่อไปนี้ ประ
 มาณครั้งหนึ่งสมเด็จพระเจ้าตุยกยาเซอทรงเครื่องอย่าง
 ขัตติยราชกุมาร เสด็จ ออก มา ประทับ ณที่ ตรงเส้า
 กลางมุขตวันออกแล้ว พระบรมวงษานุกรมข้าราชการ
 ได้ยื่นชুমุมพร้อมกัน โปรดเกล้าฯ ให้พระยา ศรีสุนทร โฉหาร เจ้ากรมพระ อา ดักษณธำม
 ประกาศกระแสพระบรมราชโอง การ เถลิง พระนาม
 สมเด็จพระเจ้าตุยกยาเซอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก เป็น
 เจ้าฟ้าดำรงกรม มีพระนามตามจารึกในพระสุพรรณ
 บัตรมีพระนามกรมว่า “ กรมขุนเพชรบุรีอินทรา
 ไชยวดี ” จบแล้ว พระสงฆ์สวดชัยนิต พราหมณ์
 เป่าสังข์ เจ้าพนักงาน แกว่ง ไม้บัณเฑาะว์ และ ประ
 โคมไตรสังข์ของ ไชยพิณพาทย์ พระบาทสมเด็จพระ
 พระเจ้าอยู่หัว ทรง หลัง น้ำ พระมหาสังข์และทรงเจิม

พระราชทานแล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระ
 ราชทานพระสุพรรณบัตร และใบกำกับพระสุพรรณ
 บัตร พร้อมด้วยใบประกาศเฉลิมพระนามและเครื่อง
 ยศ คือ พระ มาตาหุ้ม ตาด เครื่อง ถงยา ราช
 วดี ๑ ถองพระองค์ทรงประกาศ ๑ เจียรมาต ๑
 ประกาศยติงทองคำ ๑ เครื่องวางทองคำถงยาประ
 ตับเพชร ๑ พานหมากเสวยทองคำถงยามี่เครื่องใน
 พร้อม ๑ หีบหมากเสวยไม้แดงหุ้มทองคำถงยา ๑
 พระค้ำน้ำทองคำถงยา ๑ กากระบอบทองคำมีถาด
 รอง ๑ บัวนพระโอรุทองคำถงยา ๑ ที่ชาทองคำ ๑
 พระแสงกระบี่ฝักทองคำถงยาประดับ เพชรพลอยศิ
 ระนาค ๑ พระแสงขลุ่ยฝักทองคำถงยาประดับเพชร
 และพลอย ๑ เสริ่งแล้ว สมเด็จพระเจ้าตุยกยาเซอ
 เจ้าฟ้ากรมขุนเพชรบุรีอินทราไชย ได้ทูลเกล้าฯ
 ถวายต้นไม้ทอง เงินและดอกไม้มือเทียบแก่ พระบาท
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และได้ถวายดอกไม้ธูปเทียน
 ยกพระเจ้าน้องยาเซอ กรมหมื่นอริยราชนวโรรส
 และหม่อมเจ้าพระสดาพรพิริยพรต แล้วทรงประ
 เเคนหมากพลูธูป เทียนและใบวัดอุปัชฌาย์ มุตราคารูป
 ละ ๒๐ บาทแก่พระสงฆ์ทั้ง ๖๐ รูปนั้น พระสงฆ์
 ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรตาแล้ว
 สมเด็จพระเจ้าตุยกยาเซอได้ถวายต้นไม้ทองเงินและ
 ดอกไม้มือเทียบแก่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช และ
 ถวายดอกไม้ธูปเทียนแก่พระบรมวงษานุกรมต่อไป
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นเพลาเช้า ๕ โมงเศษ
 เสด็จมาย เจ้าพนักงานได้จัดตั้งพระราชยานง
 บนพระแท่นสำหรับสมเด็จพระเจ้าตุยกยาเซอ เจ้า
 ฟ้ากรมขุน เพชรบุรีอินทราไชยประทับ สมโภชที่
 หน้าพระที่นั่งเสวตวรรดิแล้วล้อมด้วยต้นไม้ทองหนึ่ง

เงินคู่หนึ่ง ค่อยชอกมาข้างหน้าตั้งเครื่องเวียนเทียน
ส้มโภช มีบายศรีแก้ว บายศรีทอง บายศรีเงิน
เป็นต้น ตรงเจ้าพระที่นั่งทางมุขตะวันออกตั้งพระ
ราชบัลลังก์ หลังพระราชบัลลังก์ตั้งที่ประทับสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว และพระเจ้าลูกเธอ ทางมุข
ตะวันออกตั้งพระบรมวงษานุวงษ์ ทางมุขเหนือตั้งที่
ข้าราชการ ทางมุขใต้ภายในพระฉากตั้งที่พระบรม
วงษานุวงษ์ข้าราชการฝ่ายในแล้วทอดของขุดพระบาท
และตามผนังพระที่นั่งพระที่นั่งสำหรับพระบรมวงษา
นุวงษ์ข้าราชการประทับและนั่งเวียนเทียนส้มโภช

เวลา ๒ ทุ่ม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงเครื่องเต็มยศทหารมหาดเล็ก ทรงประดับเครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์มหาจักรีบรมราชวงษ์เสด็จออก
โปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้า
กรมขุนเพชรบุรีนฤนาถราชโอรสทรงเครื่องคันเสด็จออก
พระเจ้าน้องยาเธอ กรมขุนพิทยฉัตรพระอัครชายา
ทรงรับพระอรุณออกจากพระฉาก แล้วพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว ทรง รับพระกร ให้ ขึ้น ประทับ บนแท่น
ส้มโภช มีนางทั้ง ๒ อยู่งานพัดโบกถวายด้วย แล้ว
เจ้าพนักงานได้เชิญเทียนเครื่องนมัสการถวายสมเด็จพระ
เจ้าลูกยาเธอทรงจุดเทียนแล้ว โปรดเกล้าฯ
ให้พราหมณ์เบิกแว่นเวียนเทียนส้มโภช พระบรม
วงษานุวงษ์ข้าราชการรับแว่นเวียนเทียน พราหมณ์
เป่าสังข์ เจ้าพนักงาน แกว่งไม้ มีฉัตรและ ประ
โคมแดงตั้งขึงพันพาทย์ให้ส้มโภชต่อไปโดยทักษิ
ณาวฏี แล้วโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ
เจ้าฟ้าพระยาธิปกกัทธิเดชทนต์ ทรงจุด เทียน ที่ พระแท่น
มณฑล และที่โต๊ะพระนิรันตราย และที่โต๊ะพระสยาม
เทวาริราช ในเมื่อกำลังเวียนเทียนส้มโภชนั้น ทรง

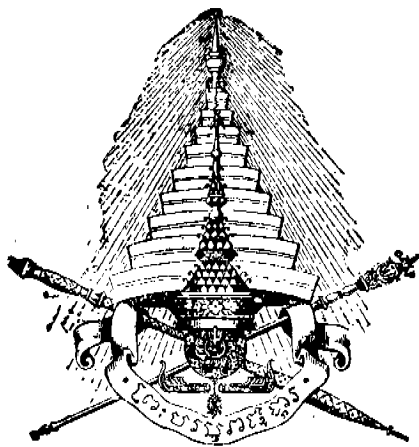
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเครื่องราชอิสริ
ยาภรณ์แก่ข้าราชการบางท่าน ครั้นเวียนเทียนครบ
เบ็ญจฆราวาสแล้ว พราหมณ์ร่วมแว่นดับเทียนและ
โบกควันให้ ไปสู่สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ แล้วถวาย
น้ำมะพร้าวอ่อนและค้ายพาดค้ายมูก ต่อไปเสด็จแล้ว
พระ บาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรง หลังหน้า พระมหา
สังข์ และทรง เจริญพระราชทานแล้ว ได้ทรงสวม
สาย สระพาย และ พระ ราชทาน เครื่อง ราช อิสริยา
ภรณ์มหาจักรีบรมราชวงษ์แก่สมเด็จพระเจ้าลูก
ยาเธอ และโปรดเกล้าฯ พระราชทานสิ่งของทอง
คำเงินตราส้มโภชด้วย แล้วโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว และพระบรมวงษานุวงษ์ และข้าราชการผู้ใหญ่บางท่าน ทรงเจริญและถวาย
เจิมต่อไปเสด็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงรับพระกรสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอออกจากพระแท่น
ส้มโภชแล้วเสด็จขึ้นพร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกยา
เธอเวลา ๒ ทุ่ม ๕๐ นาที

วันที่ ๓๑ มกราคม เวลา ๒ ทุ่ม ๕ นาที
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องอย่างเต็ม
ยศทหารเรือ ทรงประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์
มหาจักรีภรณ์เสด็จออก โปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระ
เจ้าลูกยาเธอเสด็จออก มีการส้มโภชอย่าง
วันก่อนเสด็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พร้อมด้วย สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เสด็จ ขึ้นเวลา
๒ ทุ่ม ๕๐ นาที

วันที่ ๓๐ มกราคม เวลา ๒ ทุ่ม ๕ นาทีพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว ทรงเครื่อง กรมพระตำรวจทรงประดับ
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ มหาจักรีภรณ์เสด็จออกและ
โปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เสด็จออกมี

การสมโภชเหมือนเมื่อก่อน ๆ นั้นทุกประการ แต่
 ในวันนี้ เมื่อ เวียนเทียน สมโภชครบเบญจมาศแล้ว
 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเครื่องราช
 อิศริยาภรณ์ใหญ่จตุรจอม เกด้าวิเศษ แก่พระเจ้าลูก
 ยายเธอที่จะได้นำพระนามดังต่อไปนี้ แล้วพระบาทสม
 เ็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเสด็จ
 ขึ้นเปลายาม ๓ กับ ๔ นาที

วันที่ ๒๑ มกราคม เสด็จฯ ๕ โมงเศษ เจ้า
 พนักงาน ได้แห่พระ เกษาสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอแต่
 หน้าพระที่นั่งคู่สัตตมหา ปราสาท ไป ลง เรือ ดี แล้วไป
 ดอยที่หน้าวัดอรุณราชวรารามตามเคยแล้ว เป็น
 เสร็จการ

ประกาศเฉลิมพระนาม

คุณมั่งคั่ง พระพุทธเจ้าล้านนา เป็นองค์ภาค
 ถ่วงแล้ว ๒๔๔๗ พรรษา บัณฑิตนักกล่าวจันทรรคตินิยม
 นาคสังวัจฉระ บุษยมาศ ศุภรบัณฑิตรีศิณี
 พุฒวารี สุริยคติภาส รัตนโกสินทร ศก ๒๕๓๓
 มกราคมมาศ อัญฐานระมาธาคุณพิเศษ ปริ
 เฉทภาส กำหนด

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
 มหิตนทรเทพยมหามงกุฏ บรมยุพราชราชวโรดม

วรมงคลบรมบริพัตร วรชติยราชนิกรโศภิต จาก
 รัตนบรมมหาจักรพรรดิราชสังกาศ อุภโตสุชาติ
 ดั่งสุทศเคราะห์ จักรกรีบรมนารถ มหามงกุ
 ราชวรางกูร สุจริตมุดสุธาธิศ อรรคอุกฤษฐ
 ไพบุญย์ บรมพาศุภย์กฤษฏากินิหาร สุภาธิการรัง
 สฤษดิ์ ธิญญัตถษณวิจิตรโสภากยธรรมพงศ์มหา
 ชโนตมางคประนต มาทบงกษยุคต ประดิทธิธรรม
 ศุภผลอุดมบรมสุขุมาด ทิพยเทพาวตารไพศาล
 เกียรติคุณออกุณพิเศษ ธรรมเทพเอศราหุรักษ์ วิสิษฐ
 ศักดิ์สัมญาพินิตประชานารถ เปรมกระมลชติย
 ราชประยูร มุตมุขมาตยาภิรมย์ อุดมเคชาธิการ
 บริบูรณ์คุณธำรงยามากินคร วรุตเมกราชพิเศ
 มหาปรีจวรายกอนันต์มหันตวรฤทธิเดช ธรรม
 วิเศษ ศิรินทร อเนกชนนิกรดีไมตรีสมมต ประดิทธิ
 วยศม์โหดม บรมราชสมบัติ นพปดเสวตร
 ฉัตรภักดีศรีวิรัตโนปลัดกษณมหาบรมราชาภิเศกา
 ภิลิต ธรรมพทศทิศวิชัย สดกมโหดวริยมหา
 สวามินทร์ มหเศรษฐินทรมหารามาริราชวโรดม
 บรมนารถชาติอาสาไศรย พุทธาภิไศรรัตนธรรม
 รักษ์ ออกุณศักดิ์อรรคนเรศราชิบดี เมตตากฤษ
 สัตถุทยไทย อโนปโมยบุญการ สดกไพศาลมหา
 รัชฎาธิบดินทร์ ปรมินทรธรรมิกมหาราชาริราช
 บรมนารถบพิตร พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงพระราชดำริเห็นว่า เปนราชประเพณี
 โบราณมา สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้า เมื่อ
 ทรงพระเจริญขึ้นสมควรกาลแล้ว ก็พระราชทาน
 พระสุพรรณบัฏเฉลิมพระนาม ตามสมควร ที่ตั้งอยู่
 ในพระบรมราชตระกูลอันสูงศักดิ์ บ้างพระองค์ก็
 โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ดำรง พระเกียรติยศ
 เป็นเจ้าฟ้าต่างกรม ทรงศักดินาเต็มตามพระราช